

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Drukiem i nakładem „Drukarni Bydgoskiej” Spółki Akc.

PRENUMERATA

w ekspedycji i agenturach w Bydgoszczy z dodatkiem tygodniowym „SPORT POMORSKI” wynosi kwartalnie 7.50 zł., na pocztach przez listowego w dom 8.50 zł. — Miesięcznie 2.50 zł., przez listowego w dom 2.85 zł., pod opaską w Polsce 4.50 zł., do Francji i Ameryki 6.50 zł., do Gdańska 4.00 guldery, do Niemiec 4.00 marki. — W razie przeszkód w zakładzie, spowodowanych wyższą siłą, strajków lub t. p., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a prenumeratorzy nie mają prawa do odszkodowania. Redaktor przyjmuje od godz. 11—12 w południe oraz od godz. 5—6 po południu. Rękopisów Red. nie zwraca. — Redaktor odpowiedzialny Czesław Budnik. Ekspedycja (centrala: Poznańska 30 — filja: Dworcowa 2) otwarta od godz. 8 rano do godz. 6 wieczorem bez przerwy.

Adres
redakcji i administracji
ulica Poznańska 30.

OGŁOSZENIA

20 groszy od wiersza milim., szerokości 36 milim. Za reklamy od milim. na stronie przed ogłoszeniami 72 milim. 50 groszy, w tekście na drugiej lub dalszych stronach 75 groszy, na 1-ej stronie 1 złoty. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 groszy; dla poszukujących pracy 20% zniżki. Przy częstem powtarzaniu udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 100% nadwyżki. — Ogłoszenia skomplikowane 20% nadwyżki. — Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada. Miejscem płatności i prawem dla wszelkich sporów sądowych jest Bydgoszcz. Konta bankowe: Bank Bydgoski T. A. - Bank Ludowy - Bank M. Stadthagen T. A. Konto czekowe: P. K. O. nr. 203713 Poznań.

Telefon administracji 315. — Tel. filji 1299.

Telefon naczelnego redaktora nr. 316.

Telefon redakcji 326.

Numer 119.

BYDGOSZCZ, czwartek dnia 27 maja 1926 roku.

Rok XX.

Zdumiewające oświadczenie marszałka Sejmu.

„Minister spraw wojskowych gwarantuje swobodę przekonań przy wyborze prezydenta”...

(Od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 maja.

Zanim pan marszałek Sejmu ogłosił reskrypt o zwołaniu Zgromadzenia Narodowego, złożył przed dziennikarzami oświadczenie zupełnie niezwykłe. Zamiast choć słowem potrącić, dlaczego przystąpił do rozsyłania zaproszeń dopiero w osiem dni po ustąpieniu prezydenta Rzeczypospolitej, nie jak nakazuje konstytucja „natychmiast”, uznał przedewszystkiem za stosowne wytłumaczyć, dlaczego elekcję naznaczył w stolicy. Ma to stanowić dowód dla „zagranicy i kraju” powrotu do uporządkowanych, zwykłych stosunków, do życia uspokojonego po dniach burzy i wzdecia się fal wzajemnych przeciwieństw. Rząd udzielił panu marszałkowi — jak wyraźnie wspomina — wszelkich rękojmi, zapewniających wolność wyboru, a w szczególności otrzymał w tej mierze zobowiązania „ze strony ministrów spraw wojskowych i wewnętrznych”. Jeżeli odruchy Zgromadzenia Narodowego w Warszawie mają być gestem w kierunku zagranicy i świadczą o zatarcu śladów niedawnego wstrząsu, to liczenie na odpowiedni efekt jest może nieco zawczesne, gdyż poza naszymi słupami granicznymi czekać będą z pewnością na przebieg samego Zgromadzenia i jego wyniki dla wyrobienia sobie orientacji, jakie nurty przepływają przez łożysko naszego wewnętrznego układu stosunków, i czy na darni, pokrytej świeżo zakrzepłą krwią, wyrósł krzew oliwny. Idąc takim rozumowaniem pana marszałka mogłaby zagranica nawet opacznie wnioskować, albowiem wyraźnie podkreślono w spowiedzi przed prasą, że pp. ministrowie spraw wewnętrznych i wojskowych mają być stróżami wolności Zgromadzenia i złożyli w tej mierze wiążące przyrzeczenia. Jeszcze pierwszy — dobrze, jako strażnik ładu i składu w obrębie państwa. Ale dlaczego drugi? Rzeczą przeciw ministra spraw wewnętrznych jest wezwać w razie konieczności asystencję wojskową, o ileby cywilne organy bezpieczeństwa nie umiały pokonać trudności. Położenie zaś nacisku umyślnego na znaczenie czynnika wojskowego przy wykonywaniu jednego z najważniejszych aktów państwowych, nasunąć mogłoby raczej przypuszczenie, że społeczeństwo polskie znajduje się w uściskach żelaznych armii i straciło swobodę ruchów. Stopień wątpliwości podnosi sam pan marszałek w sposób niezwykle jaskrawy i przekreśla poniekąd poprzednie twierdzenie o „uderzającym” dowodzie pacyfikacji zapewnieniem, że gdyby nawet w „ostatniej chwili” spostrzegł jakakolwiek zbierającą się chmurę w postaci grożącego przymusu z czyjejkolwiek strony Zgromadzeniu Narodowemu, odroczyłby je i wyznaczyłby inne miejsce. Zawodowy prawnicy musieliby rozstrzygnąć, czy na podstawie konstytucji pan marszałek ma możność przedsięwziąć podobny zabieg, choćby ze względu na milczenie o tem w naszej ustawie zasa-

Ataman ukraiński Petlura zabity!

Paryż, 25. 5. PAT. Agencja Havasa podaje, że Ukraińiec nieznanego nazwiska zastrzelił z rewolweru Petlurę, byłego gubernatora ukraińskiego w chwili, gdy tenże przechodził przez ulicę. Morderca zarzuca podobno Petlurze, że kazał rozstrzelać na Ukrainie wielką ilość żydów rosyjskich.

(Ataman Petlura stał w latach 1919—20 na żołdzie polskim i odgrywał w stosunku do „sowieców” rolę doskonale w

ludzi i w broń wyposażonego dywersanta. Jego wyprawa atoli celem oswożenia Ukraińcy sowieckiej z pod jarzma bolszewickiego nie powiodła się i niedobitki jego armii wycofały się znowu na terytorjum polskie, a rząd z Petlurcami miał dużo kłopotu nim ci się z Polski rozprzyszyli na wszystkie światy strony. Na samego Petlurę za jego okrucieństwa dokonywano już parokrotnie zamachu. — Red.)

Których urzędników należy zredukować?

Okólnik premiera Bartla.

Warszawa, 25. 5. PAT. P. prezes Rady Ministrów okólnikiem do wszystkich Ministerstw z dn. 22 maja br. przypomina zasady, które stosować należy przy zwalnianiu funkcjonariuszy państwowych z powodu redukcji etatów. W myśl powyższych zasad redukcji uleżć winni ci, których zwolnienie naj-

mniej pociągnie za sobą szkód dla sprawności służby i najmniej obciążą skarb państwa z uwzględnieniem, by przedewszystkiem żywiciele rodzin nie zostali pozabawieni pracy i aby nie zredukowano funkcjonariuszy, posiadających odpowiednie kwalifikacje do pełnienia służby.

Ludność cywilna Warszawy nie wydaje broni.

Warszawa, 25. 5. PAT. W myśl rozporządzenia komisarza rządowego na m. st. Warszawę z dn. 20 maja br., w sprawie składania broni przez ludność cywilną, złożono w komisariatach Policji Państwowej, względnie odebrano

przez organa Policji Państwowej większą ilość broni i amunicji. Poszukiwanie broni, która ewentualnie w wielkiej ilości znajduje się może w rękach ludności cywilnej, trwa w dalszym ciągu.

Abd-el-Krim prosi o pokój.

Paryż, 25. 5. (PAT) Dzienniki donoszą z Fezu, że Abd-el-Krim w dwóch swoich listach, przesłanych wysokiemu komisarzowi Francji w Marokku Steegowi, odwołuje się do wielkoduszności rządu francuskiego. Prasa paryska nie jest wcale zdziwiona takim obrotem sprawy po ostatnich zwycięstwach armii francusko-hispańskiej, stwierdza tylko, że położenie obecne bardzo się zmieniło w porównaniu z położeniem, jakie było podczas rokowań w Udźdy.

Paryż, 25. 5. (PAT) Rada ministrów po zbadaniu pisma Abd-el-Krima wyraziła opinię, iż jest ono pozbawione jasności, powagi i jakichkolwiek gwarancji, wobec czego nie może wpłynąć na zmianę operacji wojskowych. Na temże po-

siedzeniu Briand złożył sprawozdanie z zarządzeń, podjętych w dziedzinie skarbowej w porozumieniu z bankiem francuskim, zaznaczając iż akcja ta będzie prowadzona z jak największą energią.

Opuściwszy pałac Elizejski, Briand zaprzeczył kategorycznie, jakoby zamierzał podać się do dymisji z chwilą zebrania się izby. W sprawie Marokka premier oświadczył, że nie można prowadzić rokowań z Abd-el-Krimem, który obecnie niczego już nie reprezentuje, i który chce zyskać na czasie, by móc ufortyfikować się w niektórych punktach terytorjum Rifu. Painleve oświadczył, że obecnie sytuacja jest jasną, przyczem dodał, co następuje: **Jest to koniec. Abd-el-Krim uciekł. Możemy jedynie zastosować politykę pojedynkowego porozumienia z poszczególnymi szczepami.**

dniczej, następnie samo postawienie kwestji sciera na proch sąsiadujące z niem twierdzenie o „ludzkiej” pewności, iż wszystko odbędzie się w porządku!... Wetknięciem kija w mrowisko i to wetknięciem zgola drażliwym było krańcowe oświadczenie, że pan marszałek jeszcze rozważa, czy nie należałoby zarządzić odebrania przysięgi od elekta w innym mieście, w Krakowie lub Poznaniu, dla zaznaczenia „na zewnątrz” spójności państwa”. Na to zauważyć należy, że sama ceremonia kościelna — aczkolwiek bardzo symboliczna, cenna i konieczna — jest dokumentem powierzchownym scementowania się i zespolenia, i raczej pojęciem, przeniesionem z pamiętnego okresu historii narodowej, gdy Przemysław Wielkopolski, postawiwszy stopę na Pomorzu, wybił okno na świat potędze piastowskiej, ale przy-

sięgo poszedł składać do rąk arcybiskupa Swinki w Gnieźnie. Koronacja jego mimo to nie oznaczała zawładnięcia i skupienia wszystkich dzielnic i rozpostarcia zwierzchnictwa nad całą Polską. Nie zawsze zatem symbol pokrywa się z rzeczywistością. Jeżeli panu marszałkowi chodziło o efekt „na zewnątrz”, to kto wie, czy napięcie łuku nie ohybi i nie popędzi strzały w innej, niż chciano, linii.

Wogóle całe zwierzenie przed światem dziennikarskim robi wrażenie czegoś na eksport... Niewątpliwie, ciężką wadą naszego życia społecznego jest ciągła troska o to, co powiedzą za polską domową przyzbą, z stosunkowo małym staraniem się o wymiecenie własnego podwórka. Ale zagranica doskonale zdaje sobie sprawę z istotnego stanu rzeczy, ma informacje ścisłe i żadne

Obywatelu! idź natychmiast do Powiatowej Kasy Oszczędności

Bydgoszcz, Słowackiego 3 7186

Instytucji bankowej o popularnej pewności i otwórz sobie konto oszczędnościowe na które to najdrobniejsze oszczędności wpłacić możesz a dostaniesz za nie 15 proc. w stosunku rocznym za dziennym wypowiedzeniem.

Oszczędność i praca ludzi wzbogaca.

łumiki czy kompresy, kładzione na jawne niemal bóleczki, nie zdołają nigdy w błąd wprowadzić, choćby wyszły z najbardziej autorytatywnego miejsca. Najlepszą propagandę — a jej cechy posiada niewątpliwie deklaracja — byłoby przekształcenie duszy i czynu polskiego, uzdrowienie ich i zamienienie w moc soczysta, stąpająca szlakami praworządności, etyki, sprawiedliwości i wyzucia się z nawyków ujemnych, przekazanych przez złe naleciałości tradycji. Rzeczpospolita w słońcu prawdy, wielkiego mozołu twórczego i zgody wewnętrznej, stanie się czynnikiem ważkim i świetnością dużą, nie potrzebującą spierać się na szczytach propagand, zawsze wiotkich, zawsze niepewnych, gotowych obalić się za pierwszym lepszym podważeniem nogi. Odnosi się wrażenie, że niewątpliwie szlachetne i w najlepszej mierze uczynione posunięcie pana marszałka, było wysłiznięciem się politycznym, gotowem osiągnąć cel wprost inny, niż zamierzano. Starczyło ograniczyć się do naszego reskryptu, zwołującego Zgromadzenie Narodowe i czekać na dalsze wypadki. Dobra Opatrzność pomoże, aby toczyły się wygładzoną drogą, nie Golgotą dotychczasowego życia. W. K.

„Piast” pęka...

Dzieje się to na tle kandydatury Marszałka Piłsudskiego.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Liczą się tu z możliwością, że pewna część posłów grupy „Piasta” głosować będzie za Piłsudskim przy wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej. Zwłaszcza stanowisko krakowskich członków stronnictwa Witosów jest znamienne. „Ilustrowany Kurjer Codzienny”, organ posła Marjana Dąbrowskiego, przechyla się zupełnie widocznie ku kandydaturze Marszałka. Dużo mówi się także o frondzie kilku posłów z N.P.R. Pewną sensację budzi także zachowanie się księcia S. Czetwertyńskiego, członka klubu parlamentarnego Z. L. N., którego wywiad ze współpracownikiem „Nowego Kurjera Polskiego” musiano zdezawuować. Pęknięcia i rysy w stronnictwach na punkcie przyszłych wyborów są widoczne.

Zaczyna się rejterada.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Poseł Ciszak z N. P. R. wrócił wczoraj z Poznania i zapewniał swoich kolegów parlamentarnych, że szereg organizacji lekarskich, adwokackich itd. zaprotestował przeciw nadużywaniu ich firmy w ogłaszanych publikacjach w pierwszych dniach tragicznych wypadków.

Polepszenie doli policjantów.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Minister Spraw Wewnętrznych opracowuje projekt polepszenia bytu funkcjonariuszów policyjnych. Szczegóły dotąd nieznane.

Zgromadzenie Narodowe w cyfrach.

Zgromadzenie Narodowe, które wedle postanowień Konstytucji dokonać ma wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, składa się z 444 posłów sejmowych i 111 senatorów. Razem więc uczestniczy w Zgromadzeniu 555 wyborców.

Większość absolutna potrzebna wedle art. 39 Konstytucji do wyboru, wynosi zatem teoretycznie 278 głosów.

Wszelkie kombinacje cyfrowe byłyby dziś przedwczesne.

Jednakże nasuwa się samo przez się ustosunkowanie się głosów na terenie parlamentarnym przed ostatnimi wypadkami. Stronnictwa, popierające rząd ostatni, a to ZLN., Piast, Ch. D. i NPR., rozporządzały w Sejmie 232, w Senacie zaś 62 głosami, w sumie zatem miałyby 294 głosów, czyli o 16 ponad wymaganą większość absolutną.

Przed wyborem nowego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Warszawa, 26. 5. (AW.) W dniu dzisiejszym zarysuje się zapewne stanowisko części klubów sejmowych w sprawie wyboru kandydata na prezydenta Rzplitej. Na dzień dzisiejszy również wyznaczone zostały posiedzenia klubów Piasta, Stronnictwa Chłopskiego, frakcji sjonistycznej Klubu żydowskiego, oraz plenarne zebranie Związku Ludowo-Narodowego.

Jutro porozumienie co do kandydatury prezydenta.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Jeden z przewodców Związku L. N. zapewnia, że ustalenie kandydatury na prezydenta Rzeczypospolitej nastąpi prawdopodobnie we czwartek.

Sosnkowski — kandydatem na Prezydenta?

Warszawa, 26. 5. (AW) W ostatnich dniach wymieniano kandydatury gen. Sosnkowskiego obok Aleksandra Skrzyńskiego, jako ewentualne kandydatury kompromisowe na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Piłsudski jest sympatyczny żydom.

Warszawa, 26. 5. (AW.) Dzisiejszy Hajnt w artykule wstępnym omawia obecną sytuację polityczną wobec zbliżającego się terminu wyboru prezydenta Rzplitej, stwierdzając, że osoba Piłsudskiego jest dla żydów sympatyczna. Jeżeli jednak kandydatura ta ma być traktowana jako bojowa kandydatura lewicy, to nie może ona być przyjęta bezinteresownie. W tym samym numerze poseł Grünbaum, który opowiedział się za rozwiązaniem sejmu i poparciem marszałka Piłsudskiego w jego walce z reakcją, jednak wyraża obawę czy Piłsudski okaże się takim samym w praktyce, jakim jest w legendzie.

Nieprawdziwe pogłoski o przyjeździe Paderewskiego do Poznania.

„Dziennik Poznański“ pisze: Lansowana przez pewien odłam prasy warszawskiej wiadomość, jakoby Ignacy Paderewski przyjechał do Poznania, jest nieprawdziwa. Dyrekcja hotelu „Bazar“, do którego zwykle zajeżdża artysta, do tej pory nie otrzymała żadnej zapowiedzi przyjazdu. W biurze hotelu znajduje się stos listów zaadresowanych do p. Paderewskiego, które nadchodzą ze wszystkich zakątków kraju. Poczta przynosi ich po kilkadziesiąt dziennie. Sądząc z charakteru pisma, adresaci proszą p. Paderewskiego w tych listach o wsparcie.

Minister Kolei Bartel opiekunem Pomorza.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Obecny minister kolei p. Bartel, zwrócił szczególną uwagę na budowę linii pomorskich tudzież innych, łączących Pomorze ze Śląskiem. W pierwszym rządzie chodzi o wykonanie drogi: Bydgoszcz—Gdynia—Kalety—Podzamcze. W tym kierunku wydano daleko idące zarządzenia i poczyniono starania o pozyskanie większych kredytów.

Zmiana w Senacie.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) W miejsce senatora Nowodworskiego otrzymał mandat p. August Cieszkowski, wybrany z listy państwowej nr. 8, zamieszkały w Wierzynie w Poznańskim.

Jednolity front.

Na Pomorzu stworzyli wspólny front następujące partje: Str. Chrześcijańsko-Narodowe, Piast, Związek Ludowo-Narodowy, Ch. D. i N. P. R. Wszystkie te stronnictwa zastąpione są w Komitecie Obrony Pomorza. W Poznaniu sytuacja jest inna i „wspólny front“

Konferencja prasowa u p. wojewody pomorskiego.

P. wojewoda pomorski dr. Wachowiak, przyjął wczoraj (wtorek) wieczorem u siebie przedstawicieli Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich, wobec których złożył obszerny i szczegółowe uzasadnione oświadczenie w sprawie stanowiska, jakie zajął wobec znanych wypadków. Oświadczenie to podamy w

obejmuje tylko 3 partje. Z czyjej winy — o tem pomówimy później, gdy pora będzie stosowniejsza. Być może, że pod wpływem delegatów Pomorza głowacze poznańscy zmieniają swoje postępowanie.

przyszłym numerze „Dziennika“ w całej rozciągłości.

W rozmowie z dziennikarzami oświadczył p. dr. Wachowiak, że nie zgodzi się na żadne rugy w administracji, któreby nastąpić miały w związku ze zmianami politycznymi. Rządowi stanowisko to p. wojewody jest wiadome.

Zasada „Polska ziemia tylko dla Polaków“

zdaniem ministra Młodzianowskiego nieda się utrzymać! (?)

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Minister Spraw Wewnętrznych oświadczył współpracownikowi „Nowego Kurjera Polskiego“, że o ile obecny gabinet zająłby się sprawą mniejszości narodowych, zadaniem jego byłoby ustalenie zasad przygotowania atmosfery dla działalności przyszłego rządu. Polityka względem mniejszości musi być uczciwą, otwartą i

jasną. W ciągu okresu najbliższego należałoby uwzględnić maximum żądań gospodarczo-ekonomicznych, a przy czynieniu ustępstw politycznych zastanowić się nad różniczkowaniem grup terytorjalnych i narodowościowych. Minister oświadczył, że zdaniem jego nie da się utrzymać zasada: polska ziemia tylko dla Polaków.

Jak okradano skarb polski przy protekcji Grabskich i Zdziechowskich.

Warszawa, 26. 5. (AW.) Specjalna komisja, która badała swego czasu sprawę Guzohanu, poleciła skierować ją do prokuratora. Jednakże ówczesny rząd pana Grabskiego nie dopuścił do tego, oświadcza, że szkody zabezpieczono. Wśród dostawców Guzohanu była także Centrala Handlowa Kółek i Spółek Rolniczych z posem Kowalczykiem z Piasta na czele. Centrala miała dostarczyć 750 ton owsa, pobrała zaliczkę w wysokości 57.750 złotych, ale dostawy nie wykonała, natomiast

wypłaciła tytułem zwrotu długu 11.000 złotych i dała stary samochód. Resztę pokryli weksłami b. minister poseł Szydłowski, Kowalczyk i inni. Weksli nie wykupiono, skutkiem czego zostały protestowane i używano klauzulę egzekucyjną na nieruchomości obu posłów i ich diety. Egzekucję nieruchomości wstrzymał wszakże minister Zdziechowski i polecił ściągać należytość tylko z samych diet poselskich. Dotychczas z tego źródła uzyskano 743 zł. od obu posłów. Skarb stracił wobec tego 48.000 zł.

Uprzywilejowane pensje urzędnicze zostaną zredukowane.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) P. premier Bartel zwrócił się do Ministerstwa Skarbu z żądaniem zarządzenia rewizji dodatków specjalnych do uposażeń, pobieranych przez urzędników monopolu tytoniowego i spirytusowego, jak również spowodowanie rewizji poborów pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego, oraz Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń, w celu przystosowania ich do płac urzędników państwowych.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Dowódca O. K. Warszawa, gen. Wróblewski, wydał rozkaz odebrania broni wszystkim organizacjom przysposobienia wojskowego, jak sokołom, związkom studenckim itd.

Lotnik polski w drodze do Tokio.

Paryż, 25. 5. PAT. „Matin“ donosi, że lotnik polski porucznik Orliński odleciał wczoraj samolotem francuskim z lotniska Villacoublay do Tokio przez Warszawę.

Śmiertelny karambol kolejowy w Monachjum. 25 trupów.

Monachjum, 25. 5. (PAT). Wczoraj późnym wieczorem pociąg, wjeżdżający na stację Monachjum, najechał na drugi pociąg osobowy. Zderzenie było tak silne, że lokomotywa nadjeżdżającego pociągu i dwa wagony przednie, jak również wiele wago-

nów tylnych najechanego pociągu, zostały całkowicie zdruzgotane. Jak ustalono dotychczas, 25 osób zostało zabitych, a bardzo wiele odniosło rany. Do ofiar katastrofy można przedostać się jedynie z wielkimi trudnościami.

Wulkan japoński wre.

Tokio, 25. 5. PAT. Wygasły już, jak się zdawało, wulkan Tokachi w Hokkaido zaczął wczoraj po południu wyrzucać lawę przy akompaniamencie grzmotów, słyszanych w promieniu 32 km. Los 2 000 osób jest nie znany. 200 osób zostało zatopionych przez wytryskającą z ziemi wodę. Lawa uniósła 60 domów. Mieszkańcy miasta Miye, położonego u podnoża wulkanu uciekli w panice.

Tokio, 25. 5. PAT. W sprawie wybuchu wulkanu w Tokachi na wyspie Hokkaido donoszą, iż w pobliżu wulkanu zniszczony został tor kolejowy na przestrzeni dwóch km., jak również 10 000 morgów pola ryżowego. Urzędy podają, iż liczba zabitych wynosi do 1000 osób. Według dalszych wiadomości, w góry uciekło 2000 wieśniaków. Dotychczas nastąpiły trzy silne wybuchy.

Sowiety finansują komunę w Chinach i ofiarowały 700 000 funtów gen. Fengowi.

Londyn 25. 5. PAT. Według doniesień „Daily Mail“ z Szanghaju, gen. Feng wyjechał z Moskwy do Kałganu, gdzie zamierza zreorganizować swoją armję. Rząd sowiecki dał do dyspozycji Fenga 700 000 funtów. Sowiety boją się zdania, że klęska Fenga jest

zgubną dla wpływów sowieckich w Chinach, dlatego też postanowiły pomóc Fengowi do odzyskania władzy. Prócz poparcia finansowego, udzielonego gen. Fengowi, rząd sowiecki przesłał 50 000 funtów rządowi bolszewickiemu w Kantonie.

Wybuch fabryki amunicji pod Radomiem.

Przytomność kapitana Walczyńskiego.

Warszawa, 26. 5. (tel. wł.) W największej polskiej fabryce amunicji Zagożdżon pod Radomiem wybuchł bęben mosiężny, zawierający 130 kg. prochu strzelniczego. Komendant budynku kapitan Walczyński, spostrzegłszy kilka iskier, wydobywających się z jednego bębna, dał sygnał do natychmiastowego opuszczenia gmachu, sam zaś zbliżył się do podejrzanego miejsc. W tej chwili nastąpił olbrzymi wybuch, który zerwał dach fabryczny i rozbił okna. Liczni robotnicy, pracujący pod dozorem majora misji francuskiej Mouroux, rzucili się do ucieczki, dusząc się wzajemnie we drzwiach. Kapitan Walczyński objął płomieniami dowlókł się resztką sił do kadzi przeciwpożarnej i wskończył do wody ugaśił płomienie na odzieży. Ciężkie rany odniósł major Mouroux, przywalony odłamkami dachu i sierżant Eygen, nadto 7 osób. Kilkunastu robotników wyszło z lekkimi obrażeniami ciała. Budynek zniszczony. W wyniku przeprowadzonego śledztwa stwierdzono, że przyczyną katastrofy były iskry, powstałe z tarcia przykrzyw bębna o jego brzegi. Zaznaczyć należy, że w kilku budynkach obok wytwórni prochu, niewiedzionej nieszczęściem, znajdują się magazyny nitrogluceryny.

Niebezpieczny eksperyment lotnika pod mostem Poniatowskiego.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Pilot cywilny warszawski samolotowy, angielski Warlotte wykonał z pomocnikami swoim szeregiem ewolucyj na świeżo zremontowanym aparacie Heunot. Gdy usiłował przelecieć pod arkadami mostu Poniatowskiego, zawadziły koła o fale i parat zarył się przodem w dno. Lotników uratowano.

Bank Polski płaci długi.

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.) Ministerstwo Skarbu donosi, że ratę pożyczki Dillonowskiej, płatną w dniu 1 czerwca br. w wysokości 2,079,000 dolarów, przekazał w całości Bank Polski do Ameryki.

Fantazje ukraińskie.

Lwów, 25. 5. (AW) „Diło“ zamieszcza dosyć swoiste koncepcje na temat rozwiązania obecnego zatargu między obozem Centroprawu, a lewicą. Odłamy te miałyby się podzielić z władzą w ten sposób, że administracja polityczna będzie w rękach umiarkowanej lewicy, administrację zaś i politykę szkolną obejmie prawica. Będzie to dla ukraińców stanem bodaj, że jeszcze gorszym niż dotychczasowy. Projektowana zaś zmiana ordynacji wyborczej będzie niezawodnie ostrzem swym wymierzona przeciw uprawnionemu przedstawicielstwu mniejszości narodowych.

Liberałowie chcą się pozbyć Lloyd George'a.

Londyn (AW) „Daily Maily“ zamieszcza ponownie ostry artykuł, będący wyrazem rosnącej opozycji wśród liberałów, skierowanej przeciwko Lloyd George'owi. Artykuł ten zawiera w sobie niedwuznaczne groźby secesji, w razie gdyby Lloyd George ponownie upierał się przy dalszej prezesurze stronnictwa liberalnego.

Sowiety odwołują manewry wojskowe.

Lwów, 25. 5. (PAT). „Gazeta Poranna“ donosi z pogranicza sowieckiego: W związku z onegdajszą wiadomością prasy sowieckiej o odwołaniu manewrów armji czerwonej, wyznaczonych na dzień 5 bm. na pograniczu polsko-sowieckim, donoszą z Moskwy, że według najświeższych zarządzeń rewolucyjnej rady wojennej, manewry te odbędą się w sierpniu lub wrześniu br.

Gdańsk zawsze ten sam.

Gdańsk, 25. 5. (PAT) W czasie Zielonych Świąt odbyły się tu obrady doročné wszechniemieckiego zjazdu nauczycielstwa przy udziale około tysiąca delegatów z Niemiec, Austrii, Gdańska itd. W otwarciu zjazdu wzięli udział m. i. przedstawiciele senatu W. M. Gdańska. Sen. Strung wygłosił dłuższe przemówienie powitalne, wyrażając radość z powodu urządzenia tegorocznego zjazdu w Gdańsku, co dowodzi językowej, kulturalnej i historycznej łączności Gdańska z narodem niemieckim.

Powieszenie się wybitnego polityka jugosłowiańskiego.

Białogród, 25. 5. (PAT). Wiceprezes komitetu centralnego partji radykalnej Jovanovic, były minister w kilku gabinetach radykalnych, powiesił się wczoraj z powodu choroby nieuleczalnej.

Wynik wyborów w Egipcie.

Kair, 25. 5. (PAT). Według dotychczas danych rezultatów wyborów zgłuliści uzyskali 132 mandaty, niezależni 17, nacjonalisci 4, liberali 25. Brak jeszcze danych co do 32 mandatów.

Dnia 24. b. m. o godz. 11 1/2 przed poł. zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, siostra, ciocia, teściowa i babcia s. p.

Rozalja z Górskich Domeracka

przeżywszy lat 75. 12282

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby, ul. Kościuszki 12, na stary cmentarz, odbędzie się w czwartek, dnia 27. bm. o godzinie 4 po poł., zaś Msza św. żałobna w kościele Serca Jezusowego w piątek, dnia 28. bm. o godzinie 10 rano, o czym zawiadomia w imieniu, w ciężkim smutku pograżonej rodziny

Ks. Józef Domeracki.

Bydgoszcz, Gromadno, Piotrowc, Malborg, 25. V. 26 r.

Mieszkam obecnie przy ul. Gdańskiej 42, 1

Przyjmuję od 10-12 i od 3-5 popoł. 12280

Telefon nr. 1216 (Miejska Klinika Położnicza)

Dr. med. Krzymiński

lekarz-specjalista dla chorób kobiecych i położn.

Ordynator Miejskiej Kliniki ginekol. położniczej.

Licytacja.

W dniu 1 czerwca br. o godzinie 10-tej rano B. Dyen Samochodowy w Bydgoszczy przy ul. Na Groby nr. 10 sprzedawa pewną ilość

samochodów

w drodze ustnego przetargu publicznego.

Bliższych informacji udzielać będzie także SZEFE SŁUŻBY SAMOCHODOWEJ D. O. K. VIII. w godzinach 10-12-iej od dnia ogłoszenia do dnia 30 maja br. włącznie. 12272

P. o. Szeffa Służby Samochodowej D. O. K. VIII. i P. o. Dowódcy S. Dyonu Samochodowego Koszko, major.

Sprzedaż przymusowa.

We wtorek, dnia 1 czerwca 1926 r. o godzinie 12,30 w południe sprzedawac będzie w Nakle, przy ul. Dąbrowskiego 282-283 najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

1 kompletne urządzenie kinematograficzne, składające się z 1 aparatu marki „Baumann“, około 300 miejsc siedzących, ekran i różne przynależności do aparatu. 12290

Sobczak, komornik sądowy w Nakle.

Przetarg.

Praczuńskie i szklarskie

ila budowy domu mieszkalnego dla 40 rodzin pracowników kolejowych w Bydgoszczy, mają być wydane w drodze przetargu publicznego. Kosztorysy słupe otrzymane można za opłatą 5 złotych w Oddziale Eksploatacyjnym P. K. P. pokój nr. 25 w Toruniu, ul. Piastowska 1 gdzie również można przejrzeć obowiązujące warunki szczegółowe. 12292

Oferty w opieczętowanej kopercie z odpowiednim napisem należy nadsyłać do Wydziału Obwodowego 2-go Kasy Emerytalnej Dyrekcji Kolei Państwowych w Oddziale Eksploatacyjnym P. K. P. pokój nr. 25 w Toruniu, ul. Piastowska 1 najpóźniej do dnia 4 czerwca 1926 r. godzinie 12, załączając dowód o złożeniu wadium w gotówce, gwarancji bankowej lub w papierach państwowych w wysokości 1% oferowanej kwoty. Wadium należy złożyć na konto Zarządu Kasy Emerytalnej dla robotników kolejowych byłej dzielnicy pruskiej z siedzibą w Poznaniu w Banku Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Bydgoszczy. Do ofert należy dołączyć próbki materiału z podaniem źródła zakupu.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 5 czerwca 1926 r. o godz. 11-tej w pokoju Kierownictwa Budowy na miejscu budowy w Bydgoszczy, narożnik ul. Szczecińskiej i Bocianowo.

Wybór reflektanta zastrzega się. Gdańsk, dnia 22 maja 1926 r.

Wydział obwodowy II-gi Kasy Emerytalnej

dla pracowników kolejowych D. K. P. w Gdańsku.

Kupujemy

złoto, platynę i srebro w każdej ilości i szmelc danych metali.

Płacimy najwyższe ceny dzienne. 10105 Pierwsza Wielkp. Rafinerja Szlachetnych Metali. Bydgoszcz, ul. Dworcowa 61. Tel. 103.

Używany samochód

nowoczesny 4-6 osobowy, najchętniej Fiat lub Mathis (tylko przy doskonałym stanie motoru) kupię na spłaty miesięczne podług umowy pod gwarancją całego wozu. Wpłaty 1500 złotych gotówką. Spieszne of. skierować proszę pod adres

Józef Gotowala

Inowrocław, Dworcowa 6, III pi.

Duży lokal

w centrum Bydgoszczy, składający się z b. obszernej sali parterowej, 2 mniejszych sal na I. piętrze i wielkich suterenu, z centralnym ogrzewaniem e. t. c. ewentl. z urządzeniem, do wydzierzawienia od czerwca rb. Oferty pod „3. H.“ do Dziennika Bydgoskiego. 12266

Iwonicz Zakład Zdrojowo-Kapielowy i Klimatyczny na Podkarpaciu

Otwarty cały rok. — Sezon letni od 1 maja do 15 października Od 1 września ceny 50 proc. niższe jak w I-szym sezonie.

Pierwszorzędne hotele, pensjonaty, wille, mieszkania dla rodzin z kuchniami. Hotele i pensjonaty z pościelą. Światło elektryczne. Część budynków z kanalizacją.

Kapiele siono-jodo-bromowe, żelaziste, kwasoweglowe (sztuczne), kąpiele borowinowe, słoneczno-powietrzne wraz z gimnastyką szwedzką kąpiele hydropatyczne, lecznica ortopedyczna wraz z zakładem terapii fizykalnej. — Baie, reuniony, dancingi, kasyno, korty tenisowe, wycieczki Górskie. — Park zakładowy 800 morgów. 1232)

Wszelkich informacji udziela Dyrekcja Zakładu.

Ogłoszenie.

W sobotę, dnia 29-go maja o godz. 1 popoł. wydzierzawione zostaną w lokalu p. Gałczyńskiego w Wilczu, poczta Szubin, pow. Bydgoszcz publicznie najwięcej dającym

oleje czereśni

(przeszło 300 drzew)

Wybór jednego z trzech najwięcej dających zastrzega się. Kaucja wynosi 100 zł. Warunki dzierżawy będą przed licytacją przeczytane. 12263

Najdowski, soltys.

Konkurs.

Przy Magistracie miasta Bydgoszczy (Budownictwo Naziemne) wakuje posada

inżyniera-architekta

Stanowisko może być objęte zaraz i jest przejściowe. Pobory wedle umowy.

Oferty z dołączeniem życiorysu poparto odpowiednimi świadectwami z powołaniem się na referencje należy składać najpóźniej do dnia 1 czerwca br. w Magistracie miasta Bydgoszczy.

Bydgoszcz, dnia 20 maja 1926 r. 12297

Magistrat

(—) Podoski, Decernent personalny.

Rutynowany 12289

książkowy(a)

obeznany dokładnie z książkowością podwójną i kawsowością, biegły bilansistą zaraz na stałą posadę poszukiwany. Kandydaci tylko z najlepszymi referencjami i świadectwami zechcą zgłosić się do Spółki Parcelacyjnej Ziemi Zachodnich, Oddział Pomorski, w Grudziądzu, ul. Ks. Budkiewicza 25.

Zdolnego

korespondenta

biegłego w języku angielskim, poszukuje poważne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia do administracji Dzien. Bydg. pod F. K. M. 12319

Zamawiajcie

„Dziennik Bydgoski“

Sprostowanie!

Ogłoszenie p. M. Marzalskiej z ulicy Kowalskiej 4 o zerwaniu ze mną zaręczyn proszab, gdyż faktycznie zaręczyn z bardzo ważnych przyczyn zerwałem już w dniu 10-go maja b. r. 12316 F. Winkowski, Bl nia 7.

Plisowanie

i karbowanie wykonuje szybko i tanio Plisownia sukien damskich, Gdańska 58 Sw. Trójcy 27. Śniadeckich 26 II ptr. Garbary 18. 12286

Drogerja MONOPOL.

Franciszek Bogacz, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 94. Telefon 1287

poleca na nadchodzący sezon po cenach najtańszych (F152

wszelkie lakiery i farby, pokost holenderski, pendzle.

Oryginalne lakiery powozowe i do samochodów firmy Nobles & Hoare London, oraz wszelkie inne towary drogeryjne. Ceny bezkonkurencyjne. Towary pierwszorzędne. Proszę się przekonać.

Najuporczywszy ból głowy usuwają proszki dla dorosłych „z kogutkiem“ wyrobu apteki A. Gaseckiego w Warszawie. Sorzedaja apteki (8740 Skład główny Apteki Gaseckiego, ulica Leszna 41.

Wózki dziecięce

korzystnie w wielkim wyborze. 7160 F. Kreski, Gdańska 7.

Cement portlandzki Wapno

w kawałkach po najniższych cenach, dobrej jakości, świeży towar polecają 12183

Br. Schlieper, Gdańska nr. 99. Tel. 306. Tel. 361.

Biegły nauczyciel

obcych języków dla wycuczenia polskiego języka poszukiwany. Of. w niem. języku z pod. pensji możl. z referencjami upr. pod „Biegły“ do Dzien. Bydg. 12252

Podróżujący

z branży żelaza, dobrze zaprowadzony w całym dawniejszym zaborze pruskim, przyjmie jeszcze zastępstwo li tylko poważnych firm tej samej firmy. Łask. oferty upr. pod „L. N. 1893“ do Dzien. Bydg 12228

Była

nauczycielka państw. pragnie przyjąć posadę jako naucz. domowa do dzieci od 7 do 14 lat, młodsze niewykluczone. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „Nauczycielka“. 12261

DRUKARNIA BYDGOSKA SP. A.

WYDAWNICTWO „DZIENNIKA BYDGOSKIEGO“

WSZELKIE DRUKI WYKONUJE SIĘ SZYBKO, GUSTOWNIE i PO NADER NISKICH CENACH

OPRAWA KSIĄŻEK ORAZ WYKONANIE WSZELKICH PRAC INTROLIGATORSK. SZYBKO I TANIO

BYDGOSZCZ, POZNANSKA NR. 30

TELEFON ADMINISTR. 315 :: TELEFON REDAKCJI 326

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorkkie Ziola“ z marka „Kogut“ są stosowane przy chorobach żółtątk, kiszk, obstrukcji i kamieniach żółciowych. — „Szwajcarskie Gorkkie Ziola“ są naturalnym i bogatym

środkiem przezyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otłost. „Szwajcarskie Gorkkie Ziola“ pobudzają apetyt. Sprzedają apteki po złotych 1,50 za pudełko. — Skład główny apteka A. Gaseckiego w Warszawie, ul. Leszna 41. Wysyłamy najmniej 2 pudełka po otrzymaniu zł. 4,50 (z przesyłką). 8739

Uwiedomienie.

Dla udogodnienia Klienteli z dniem 1-go maja 1926 r. otworzyłem swój (F-1447

skład fabryczny kapeluszy damskich

i dodatków, w którym przyjmuję wszelkiego rodzaju przeróbki podług ostatnich żurnali.

Teodor Ziolkowski, Bydgoszcz, Dworcowa 73 a. Telef. 15-36

Roczne Walne Zebranie

Drukarni Bydgoskiej Sp. Akc.

w Bydgoszczy,

odbędzie się we wtorek, dnia 8 czerwca 1926 r. o godzinie 5 po południu, w salce filji „Dziennika Bydgoskiego“ przy ul. Dworcowej 2, z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Stwierdzenie legitymacji lub akcji w naturze.
3. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za czas od 1-go stycznia do 31-go grudnia 1925 r., przedłożenie bilansu rachunków zysków i strat.
4. Zatwierdzenie bilansu za rok 1925, udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania, oraz uchwała, dotycząca podziału zysków i strat.
5. Wolne wnioski bez uchwał.
6. Zamknięcie zebrania.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć swe akcje w naszym biurze (Drukarnia Bydgoska, Sp. Akc. Bydgoszcz, Poznańska 30), lub w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, albo w jednym z oddziałów tegoż banku najpóźniej na 3 dni przed Walnym Zebraniem i przedłożyć na Zebraniu poświadczenie co do ilości akcji, lub akcje w naturze.

Drukarnia Bydgoska Sp. Akc., Bydgoszcz.

Prezes Rady Nadzorczej: H. Kaszubowski.

Zarząd: E. Jungbluth.

Pianina

pierwszorzędnej jakości

kupuje się najkorzystniej

z fabryki i hurtowni fortepianów

B. Sommerfeld

Bydgoszcz

tylko Śniadeckich 56 - tel. 883 i 918

filja: Grudziądz, Groblowa 4 - tel. 229

rok zał. 1905.

Prace malarskie

wszelkiego rodzaju wykonuje tanio i sumiennie - -

Fr. Górczyński,

mistrz malarski, ulica Król. Jadwigi nr. 11

BAR-ANGIELSKI-BAR

Gdańska 165, obok Kina Krystal. Telef. 399.

W czwartek, dnia 27-go maja 1926 r.

Wieczór Obywatelski

Występy kabaretowe DANCING do rana

Wiele nowości!

Pamiętajcie o bezrobotnych.